

Jens Rasmussen (f. 1949) er cand.mag. i kristendomskundskab og historie 1980.

Herefter sognepræst og siden 2001 hospitalspræst ved Odense Universitetshospital. Ph.d. i historie på Syddansk Universitet i 1996 på afhandlingen *Kampen for indflydelse i statskirken. Nicolai Faber. Fyns biskop 1834-1848* (1996). Siden bl.a. skrevet *J.P. Mynster. Sjællands biskop 1834-1854. Kampen for en rummelig kirke. Forholdet til N.F.S. Grundtvig og Grundloven* (1999), *En brydningstid. Kirkelige holdninger i guldalderperioden 1800-1850* (2002), *Kierkegaards kritik af den triumferende kirke* (2006) samt *Religionstolerance og religionsfrihed. Forudsætninger og Grundloven i 1849* (2009).

Bogen præsenterer de mange kirkeforfatningsforslag i det 19. århundrede, der ikke ligefrem omhandlede den adskillelse af stat og kirke, som med jævne mellemrum diskuteres i nutiden.

Det 19. århundredes kirkeforfatningsforslag indeholder for de flestes vedkommende netop en skelnen mellem kirkens indre og ydre forhold, som kan være vigtig for nutidens løsning. Forslagene omhandlede bl.a. et landskirkeråd, som skulle varetage de indre forhold, mens stat og Rigsdag (Folketing) fortsat skulle have det afgørende ord i de ydre forhold.

Forholdet mellem kirke og stat i Danmark er en fortsættelse af *Religionstolerance og religionsfrihed. Forudsætninger og Grundloven i 1849*, der udkom i 2009. Bogen præsenterer en tolkning af det 19. århundredes danske kirkehistorie i lyset af religionsfriheden indenfor og udenfor Folkekirken og på baggrund af de kirkepolitiske frihedskrav om et andet kirkeforfatningsgrundlag.

SYDDANSK UNIVERSITETSFORLAG

Forholdet mellem kirke og stat i Danmark

Kirkeforfatningsforslagene i sidste halvdel af det 19. århundrede
De kirkepolitiske perspektiver

Jens Rasmussen

Møde i Rigsdagens Folketing på Christiansborg, foråret 1877. De yngste folketingsmedlemmer, hovedsagelig Venstre-folk, sad til venstre med lyset i øjnene, mens de ældste medlemmer, især nationalliberale, og Højre-regeringen sad til højre med ryggen til lyset! En forhenværende kirke- og undervisningsminister, den kraftige C.C. Hall, ses i forgrunden til højre i samtale med Lars Dinesen, oprindelig Venstre, siden medlem af Højre. En kommende kirke- og undervisningsminister i Estrup-regeringen, Jacob Scavenius, ses gående i forgrunden til venstre omgivet af de nationalliberale jurister, C.S. Klein og Chr. Rimestad. Begge ministre fik hovedroller i kirkeforfatningssagen i det 19. århundrede, der endte uden resultat. Den manglende kirkeforfatning betød, at Rigsdagen gav kirkelove og førte en folkelig kirkepolitik, ikke mindst takket være det grundtvigske Venstres lovkrav om frihed indenfor Folkekirken. Se *Illustreret Tidende*, nr. 914, 1. april 1877, træsnit.

Trykt med støtte fra
Bodil Pedersen Fonden
Fyens Stiftsbiblioteks Legat
Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse
Pastor Niels Møgelvangs Litteraturfond
Professor J. Oskar Andersens legat til fremme af kirkehistorisk studium

Jens Rasmussen

Forholdet mellem kirke og stat i Danmark